

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Asian vieminen tuomioistuimeen

Asian vieminen tuomioistuimeen

Liettua

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Liettuan lainsäädännössä säädetään useista erilaisista vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä. Vuonna 2012 tuli voimaan uudelleenlaadittu laki kaupan alalla noudatettavasta välimiesmenettelystä (*Komercinio arbitražo įstatymas*). Kyseistä lakia sovelletaan Liettuan alueella käsiteltäviin menettelyihin riippumatta riidan osapuolten kansallisuudesta tai kansallisuudesta, siitä ovatko he luonnollisia vai oikeushenkilöitä tai siitä, vastaako menettelystä pysyvä välimiesoikeus vai tapahtuuko se tilapäiseltä pohjalta.

Välimiesmenettely on vaihtoehto valtion tuomioistuimille. Se tarjoaa vaihtoehdon sovittella nopeasti ja helposti useimmat liiketoimintaan liittyvät riidat toimittamalla ne kummankin osapuolen hyväksymien riippumattomien, arvovaltaisten ja hyvämaineisten yksityishenkilöiden, eikä tuomareiden, käsiteltäväksi. Välimiesmenettelyn osapuolet voivat sopia vapaammin välimiesmenettelyn säännöistä. Välimiesoikeus voi kokoontua missä tahansa riidan osapuolten hyväksymässä paikassa ja valita vapaasti menettelyssä käytettävän kielen ja päätöksen muodon, esimerkiksi sähköiset välityssopimukset hyväksytään kirjallisiksi sopimuksiksi.

Vuonna 2008 hyväksyttiin laki sovittelumenettelystä siviilioikeudellisissa riita-asioissa (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*).

Sovittelumenettely on asianosaisten väliseen sovintoon tähtäävä riidanratkaisumenettely, johon osallistuu kolmantena osapuolena puolueeton sovittelija.

Laissa säädetään, että sovittelun avulla voidaan ratkaista siviilioikeudellisia riita-asioita (esimerkiksi perheitä ja muita asioita koskevissa riidoissa), joita tuomioistuin voi tarkastella riita-asian oikeudenkäynnissä. Osapuolet voivat ratkaista riitansa sovittelumenettelyllä ennen asian viemistä tuomioistuimeen (tuomioistuimen ulkopuolinen sovittelu) tai tuomioistuinkäsittelyn alkamisen jälkeen (tuomioistuinsovittelu).

Sovittelun aloittaminen keskeyttää kanteen vanhentumisaajan. Vaikka riidan sovittelu epäonnistuisi, osapuolilla on näin ollen edelleen oikeus hakea ratkaisua tuomioistuimesta.

Tuomioistuinsovittelu on maksutonta. Jos osapuoli päättää ratkaista yksityisoikeudellisen asian tuomioistuinsovittelussa, hän säästää paljon aikaa ja vaivaa oikeudenkäyntiin verrattuna ja myös rahaa, koska 75 prosenttia oikeudenkäyntimaksusta palautetaan, jos sovittelumenettelyssä päädytään sovintoratkaisuun. Tuomioistuinsovittelun luottamuksellisuus taataan, ja kumpi tahansa osapuoli voi vetäytyä sovittelusta syytä ilmoittamatta.

Kun kuluttajasopimukseen liittyviä riitoja ratkaistaan tuomioistuimen ulkopuolella, sovelletaan kuluttajansuojalakia (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), joka tuli voimaan vuonna 2007. Kuluttajansuojalaissa säädetään vaihtoehtoisesta menettelystä oikeudenkäynnille sekä tämän menettelyn säännöistä ja sitä toteuttavista elimistä. Vaihtoehtoiseen kuluttajariitojen ratkaisemiseen osallistuvia elimiä ovat Liettuassa valtion kuluttajansuojavirasto (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), viestintävirasto (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) ja eräät muut elimet, jotka käsittelevät kuluttajariitoja erityisaloilla (esimerkiksi viestintävirasto käsittelee sähköiseen viestintään sekä posti- ja lähettipalveluihin liittyviä riita-asioita ja Liettuan pankki (*Lietuvos bankas*) käsittelee kuluttajien ja rahoituspalvelujen tarjoajien välisiä riitoja).

Kuluttajat voivat käyttää oikeusapua vaihtoehtoisessa riidanratkaisussa, mutta oikeusavun kuluja ei korvata. Valtion takaamaa ensi- ja toissijaista oikeusapua tarjotaan kuluttajille, jotka täyttävät lakisääteiset perusteet. Vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käyttö ei yleensä lykkää vanhentumisaikaa. Sen vuoksi asian vanhentumisen riski on suuri, kun otetaan huomioon kuluttajariitojen ratkaisumenettelyn suhteellisen pitkät määräajat ja joidenkin kanteiden lyhyet vanhentumisaajat.

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Yleinen vanhentumisaika on kymmenen vuotta.

Liettuan lainsäädännössä säädetään lyhennetyistä vanhentumisaajoista joillekin kanteille.

Kanteisiin, jotka liittyvät tarjouskilpailumenettelyjen tuloksiin, sovelletaan yhden kuukauden vanhenemisaikaa.

Kanteisiin, joilla pyritään mitätöimään oikeushenkilön elimen päätös, sovelletaan kolmen kuukauden vanhenemisaikaa.

Kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan seuraaviin:
maksun laiminlyönnistä johtuvat vaateet (sakko, viivästyskorke)
myytyjen tuotteiden vikoja koskevat vaateet.

Kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan myös kuljetusyritysten ja niiden asiakkaiden välisiin kanteisiin, jos lähetykset toimitettiin Liettuasta.

Ulkomailta toimitettuihin lähetyksiin sovelletaan yhden vuoden vanhentumisaikaa.

Vakuutussaataviin sovelletaan yhden vuoden vanhentumisaikaa.

Vahingonkorvauskanteisiin, myös tuotteen huonosta laadusta johtuviin, sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa.

Korkoa tai muuta toistuvaa maksua koskeviin vaateisiin sovelletaan viiden vuoden vanhentumisaikaa.

Myös suoritettun työn puutteista johtuviin vaateisiin sovelletaan lyhennettyä vanhentumisaikaa.

Rahdin, matkustajien ja matkatavaroiden kuljetuksesta johtuviin vaateisiin sovelletaan vanhentumisaikoja, joista säädetään eri kuljetusmuotoja koskevassa lainsäädännössä.

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Sopimusvelvoitteisiin liittyviä riitoja säännellään lailla, jonka soveltamisesta sopimuspuolet ovat sopineet. Jos ne ovat valinneet Liettuan lain, ne voivat puolustaa oikeudellisia etujaan Liettuan tuomioistuimissa. Sopimuspuolet voivat sopia siitä sopimuksessa tai tosiseikkojen perusteella. Sopimuspuolet voivat sopia, että tietyn valtion lakia sovelletaan koko sopimukseen tai sen tiettyyn osaan (tiettyihin osiin). Jos sopimuspuolet päättävät, että sopimukseen sovelletaan vieraan valtion lakia, tämän perusteella ei saa jättää soveltamatta sellaisia Liettuan tai muun valtion pakottavia säännöksiä, joita ei voida muuttaa tai joiden soveltamisesta ei voida luopua sopimuspuolten sopimuksella.

Jos sopimuspuolet eivät ole ilmoittaneet sopimukseen sovellettavaa lakia, siihen sovelletaan sen valtion lakia, johon sopimusvelvoite läheisimmin liittyy.

Tässä yhteydessä oletetaan, että sopimusvelvoite liittyy läheisimmin valtioon, jonka alueella

sopimuksen luonteenomaisimman veloitteen sitomalla sopimuspuolella on pysyvä asuinpaikka tai keskushallinto. Jos velvoite liittyy läheisimmin sen valtion lakiin, jossa veloitteen sitoma sopimuspuoli harjoittaa toimintaansa, sovelletaan kyseisen valtion lakia;

sopimuspuolen kiinteä omaisuus sijaitsee, jos sopimuksen kohteena on oikeus kiinteään omaisuuteen tai sen käyttöön;

sopimuspuolen päätoimipaikka oli kuljetussopimuksen tekemisen aikaan sillä edellytyksellä, että kuljetusyrityksen päätoimipaikan valtio on sama kuin se, jossa rahti lastattiin, tai lähettäjän rekisteröity toimipaikka sijaitsee tai josta rahti on lähetetty.

Välityssopimukseen sovelletaan samaa lakia kuin pääsopimukseen. Jos pääsopimus on pätemätön, sovelletaan sen paikan lakia, jossa välityssopimus on tehty; jos sitä ei voida määritellä, sovelletaan välimiesmenettelyn valtion lakia.

Vahinkoihin liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin sovelletaan vahingonkärsijän valinnan mukaan sen valtion lakia, jossa kyseinen teko tapahtui tai jossa muut vahinkoon johtaneet olosuhteet olivat, tai sen valtion lakia, jossa vahinko kärsittiin.

Aviovarallisuutta koskeva oikeusjärjestelmä määräytyy puolisoitten vakituisten asuinpaikan valtion lain mukaan. Jos puolisoitten vakituiset asuinpaikat ovat eri valtioissa, sovellettava laki on sen valtion laki, jonka kansalaisia kumpikin puoliso on. Jos puolisoit ovat eri valtioiden kansalaisia eikä heillä ole koskaan ollut yhteistä asuinpaikkaa, sovelletaan sen valtion lakia, jossa avioliitto on solmittu. Sopimuksessa määrätty aviovarallisuusjärjestelmä on sen valtion laki, jonka puolisoit ovat valinneet sopimuksessaan. Tällöin puolisoit voivat valita sen valtion lain, jossa heillä on nyt tai tulevaisuudessa vakituinen asuinpaikka, sen valtion lain, jossa avioliitto on solmittu, tai sellaisen valtion lain, jonka kansalainen toinen puolisoista on. Puolisoitten sopimus varallisuuteen sovellettavasta laista on voimassa niin kauan, kuin se täyttää valitun valtion lain vaatimukset tai sen valtion lain vaatimukset, jossa sopimus on tehty.

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Toimivaltasäännöt sisältyvät siviiliprosessilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 29–30 §:ään. Kanne voidaan nostaa vastaajan asuinpaikassa. Kanne oikeushenkilöä vastaan nostetaan oikeushenkilörekisterissä ilmoitetun oikeushenkilön rekisteröidyn toimipaikan tuomioistuimessa. Jos vastaaja on valtio tai kunta, kanne nostetaan sen elimen rekisteröidyn toimipaikan tuomioistuimessa, joka edustaa valtiota tai kuntaa.

Kanne sellaista vastaajaa vastaan, jonka asuinpaikka on tuntematon, voidaan esittää hänen omaisuutensa sijainnin tai viimeisessä tunnetussa asuinpaikassa. Kanne sellaista vastaajaa vastaan, jolla ei ole asuinpaikkaa Liettuaissa, voidaan esittää hänen Liettuaissa olevan omaisuutensa sijaintipaikassa tai viimeisessä Liettuaissa olevassa asuinpaikassa. Oikeushenkilön sivuliikkeen toimintaa koskeva kanne voidaan nostaa sivuliikkeen rekisteröidyn toimipaikan tuomioistuimessa.

Elatusavun määräämistä ja isyyden määrittämistä koskeva kanne voidaan nostaa kantajan asuinpaikassa. Henkilön terveyttä, kuolema mukaan luettuna, koskeva vahingonkorvauskanne voidaan nostaa kantajan asuinpaikassa tai paikassa, jossa vahinko on kärsitty. Henkilön omaisuutta koskeva vahingonkorvauskanne voidaan esittää siellä, missä kantajalla on asuinpaikka (rekisteröity toimipaikka) tai paikassa, jossa vahinko on aiheutettu.

Kanne, joka koskee sopimusta, jossa määrätään täyttämisaikaa, voidaan nostaa myös sopimuksessa ilmoitetun täyttämisaikan tuomioistuimessa.

Kanne, joka koskee oikeutta toimia holhoojana, edunvalvojana tai omaisuudenhoitajana, voidaan nostaa siellä, missä on holhoojan, edunvalvojan tai omaisuudenhoitajan asuinpaikka (rekisteröity toimipaikka).

Kuluttajasopimusta koskeva kanne voidaan nostaa myös kuluttajan asuinpaikassa.

Jos useampi kuin yksi tuomioistuin on asiassa toimivaltainen, kantajalla on oikeus valita, missä niistä kanne nostetaan.

Kiinteään omaisuuteen ja sen käyttöön kohdistuvia oikeuksia koskevat kanteet, lukuun ottamatta aviovarallisuussuhteiden purkamista koskevia kanteita avioerotapauksissa, ja kiinteän omaisuuden takavarikoinnin peruuttamista koskevat kanteet kuuluvat sen paikan tuomioistuimen tuomiovaltaan, jossa kiinteä omaisuus tai sen pääosa sijaitsee.

Perintöä koskevat velkojien vaatimukset, jotka on esitetty ennen kuin perilliset ovat hyväksyneet perinnön, kuuluvat perinnön tai sen pääosan paikan tuomioistuimen toimivaltaan.

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Kaikki siviiliasiat käsitellään alioikeuksissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina, lukuun ottamatta asioita, joita käsittelevät alueelliset tuomioistuimet tai Vilnan alueellinen tuomioistuin.

Alueelliset tuomioistuimet käsittelevät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina seuraavia siviiliasioita:

4. huhtikuuta 2013 lähtien yli 150 000 Liettuan litin (LTL) suuruiset vaatimukset, lukuun ottamatta perhe- ja työsuhteita koskevia asioita ja asioita, joissa on kyse aineettoman vahingon korvaamisesta

asiat, jotka koskevat oikeudellisia tekijänoikeussuhteita

asiat, jotka koskevat oikeudellisia suhteita yhteiskunnan julkisissa tarjouskilpailuissa

asiat, jotka koskevat muun kuin luonnollisen henkilön konkurssia tai velkajärjestelyä

asiat, joissa yksi osapuolista on vieras valtio

asiat, jotka perustuvat osakkeiden pakkomyyntiä koskeviin vaateisiin (osuus, korko)

asiat, jotka perustuvat oikeushenkilön toimien tutkintaa koskeviin kanteisiin

asiat, jotka koskevat potilaiden oikeuksien loukkauksesta johtuvan aineellisen ja aineettoman vahingon korvausta

muut siviilioikeudelliset asiat, jotka alueellisten tuomioistuinten on käsiteltävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimina erityislainsäädännön nojalla.

Seuraavia asioita käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena ainoastaan Vilnan alueellinen tuomioistuin:

patenttilaissa (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*) tarkoitettuja riitoja koskevat asiat

tavaramerkkilaisissa (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*) tarkoitettuja riitoja koskevat asiat

asiat, joissa toisen valtion kansalainen on adoptoinut Liettuaissa asuvan Liettuan kansalaisen

muut siviilioikeudelliset asiat, jotka kuuluvat Vilnan alueellisten tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan erityislainsäädännön nojalla.

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Luonnollinen henkilö voi nostaa kanteen itse tai edustajansa välityksellä. Henkilöllä on oikeus edustajaan silloinkin, kun hän on itse läsnä istunnossa.

Edustajan läsnäolo istunnossa hänen asiakkaansa puolesta katsotaan asianmukaiseksi, ellei tuomioistuin katso tarpeelliseksi, että edustettu henkilö on läsnä.

Luonnollisella henkilöllä on oltava asianajaja sellaisten asioiden käsittelyssä, joista säädetään siviiliprosessilaissa ja siviilioikeuslaissa (*Civilinis kodeksas*).

Esimerkiksi tuomioistuimen käsitellessä asiaa, jossa henkilö on todettu oikeustoimikelvottomaksi, hänen edustajanaan on oltava asianajaja.

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Henkilön, joka haluaa toimittaa asiakirjoja tuomioistuimelle tai saada siltä asiakirjoja, on otettava yhteyttä tuomioistuimen kirjaamoon, jossa hänelle selitetään asiakirjojen toimittamista, saamista tai palauttamista koskevat menettelyt. **Tuomioistuinten yhteyspisteet.**

Sen jälkeen kun sähköinen portaali e.teismas.lt avattiin 1. heinäkuuta 2013, on ollut mahdollista lähettää asiaa koskevia asiakirjoja, seurata menettelyä, maksaa oikeudenkäyntimaksuja ja saada muita palveluja **verkossa**.

Johdonmukaisen käsittelyn varmistamiseksi asiat, jotka on käsitelty sähköisesti alemman oikeusasteen tuomioistuimissa, on ollut käsiteltävä sähköisesti myös muutoksenhaku- ja kassaatio tuomioistuimissa 1. tammikuuta 2014 lähtien.

8 Millä kielellä kanne laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Asian käsittelyyn osallistuvien asianosaisten on toimitettava oikeudenkäyntiasiakirjoista alkuperäiskappaleet. Tämän lisäksi tuomioistuimen on saatava riittävä määrä kappaleita tulostetuista oikeudenkäyntiasiakirjoista: yksi kullekin vastapuolen asianosaiselle (asioissa, joissa on useita vastaajia tai kantajia,

yksi kappale kullekin, tai, jos edustajalla tai valtuutetulla henkilöllä on oikeus saada asiaan liittyvät asiakirjat, vain yksi kappale kyseiselle edustajalle tai valtuutetulle henkilölle) ja kolmansille osapuolille, paitsi jos asiakirja on toimitettu sähköisesti. Myös liitteistä on toimitettava sama määrä kappaleita kuin itse oikeudenkäyntiasiakirjoista, paitsi jos ne on toimitettu sähköisesti tai jos tuomioistuimien määrännyt, että liitteitä ei niiden suuren määrän takia toimiteta asianosaisille.

Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat ja niiden liitteet on toimitettava tuomioistuimelle liettuankielisinä. Jos prosessiin osallistuvat henkilöt, joille oikeudenkäyntiasiakirjat on osoitettu, eivät puhu liettuaa, tuomioistuimen on saatava kyseisistä asiakirjoista käännökset kielellä, jota he ymmärtävät. Jos toimitettavat asiakirjat on käännettävä vieraalle kielelle, osapuolten on toimitettava viralliset käännökset.

Kanne voidaan nostaa sähköisesti Liettuan tuomioistuimien sähköisessä palveluportaalissa <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>, jonne pääsee tuomioistuinviraston verkkosivustolta (*Teismų administracija*): <http://www.teismai.lt/>.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Sähköisen haastehakemukslomakkeen voi täyttää Liettuan tuomioistuimien sähköisessä palveluportaalissa <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Tuomioistuimessa nostetun kanteen on täytettävä yleiset vaatimukset, joita sovelletaan oikeudenkäyntiasiakirjojen sisältöön (siviiliprosessilain 111 artikla.)

Oikeudenkäyntiasiakirjat on toimitettava tuomioistuimelle kirjallisesti. Jokaisessa asianosaisen toimittamassa asiakirjassa on mainittava seuraavat seikat: sen tuomioistuimen nimi, johon asiakirja on toimitettu

menettelyn osapuolten asema menettelyssä, nimet, sukunimet, henkilötunnukset (jos tiedossa) ja asuinpaikat; kantajan tiedossa olevat menettelyn muiden osapuolten osoitteet oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamista varten; jos menettelyn osapuolet tai yksi niistä on oikeushenkilö, menettelyn muiden osapuolten osalta täydellinen nimi, rekisteröity toimipaikka ja muut osoitteet oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamista varten (jos hakijan tiedossa), tunnuksien ja käyttötilin numerot (jos tiedossa) ja luottolaitosten tiedot (jos tiedossa)

menetelmä, jolla oikeudenkäyntiasiakirjat toimitetaan asianosaiselle, ja postiosoite, jos se poikkeaa asuin- tai toimipaikasta

asiakirjan luonne ja kohde

asiakirjan sisällön perustana olevat olosuhteet ja niihin liittyvä näyttö

mahdolliset liitteet on lähetettävä yhdessä pääasiakirjan kanssa

asiakirjan toimittaneen henkilön allekirjoitus ja asiakirjan laatimispäivämäärä.

Menettelyyn osallistuvan henkilön, jonka oikeudenkäyntiasiakirja on laadittu kansainvälisen tuomioistuimen tai vieraan valtion tuomioistuimen tulkintasääntöön perusteella, on toimitettava kopio kyseistä sääntöä koskevasta tuomioistuimen päätöksestä ja tämän virallinen käännös kansalliskielellä.

Edustajan tuomioistuimelle toimittaman oikeudenkäyntiasiakirjassa on esitettävä edustajan osalta edellä kohdissa 2 ja 3 eriteltyt tiedot, ja siihen on liitettävä asiakirja, jossa vahvistetaan edustajan oikeudet ja velvollisuudet, jos tällaista asiakirjaa ei ole vielä toimitettu tai jos tällaisessa asiakirjassa vahvistetun valtuutuksen voimassaolo on päättynyt.

Jos asianosainen on estynyt allekirjoittamasta oikeudenkäyntiasiakirjaa, hänen edustajansa on allekirjoitettava se asianosaisen puolesta ja ilmoitettava esteen syy.

Siviiliprosessilain 135 artiklan mukaan haastehakemuksessa on esitettävä seuraavat tiedot:

vaateen määrä, jos kanteessa määritetään vahingon arvo

kanteen perustana olevat olosuhteet (tosiseikat)

näitä olosuhteita koskevat kantajan esittämät todisteet, todistajien asuinpaikat ja muiden todisteiden sijainti

kantajan vaatimukset (kanteen aihe)

kantajan kanta mahdolliseen yksipuoliseen tuomioon, joka annetaan, jos haastehakemukseen tai alustavaan oikeudenkäyntiasiakirjaan ei vastata

tiedot siitä, hoitaako asiaa asianajaja; jos näin on, haastehakemuksessa on ilmoitettava asianajajan etunimi ja sukunimi sekä toimiston osoite

kantajan kanta mahdollisuuden ratkaista asia sovitteluteitse, jos kantaja haluaa ottaa tähän kantaa.

Haastehakemukseen on liitettävä asiakirjat tai muut todisteet, joihin kantajan vaatimukset perustuvat, tosite oikeudenkäyntimaksun maksamisesta ja mahdollinen pyyntö sellaisten todisteiden saamiseksi, joita kantaja ei pysty toimittamaan itse; tämä pyyntö on perusteltava.

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Haastehakemukseen on liitettävä kaikki kannetta tukevat asiakirjat ja todisteet oikeudenkäyntimaksun maksamisesta. Aineettomia vaatimuksia koskeva oikeudenkäyntimaksu on 100 Liettuan litia (LTL). Rahavaatimusta koskevan riita-asian oikeudenkäyntimaksu on erityislaeissa määritetty osuus vaaditusta määrästä: 3 prosenttia ja vähintään 50 Liettuan litia, jos vaateen arvo on enintään 100 000 litia, 3 000 litia + 2 %, jos vaateen arvo on 100 000–300 000 litia, sekä 7 000 litia + 1 %, jos vaateen arvo on yli 300 000 litia. Oikeudenkäyntimaksun enimmäismäärä on 30 000 litia.

Kantaja voidaan vapauttaa oikeudenkäyntimaksusta erityislaeissa säädettyissä tapauksissa. Tuomioistuin voi henkilön taloudellisen tilanteen perusteella myöntää osittaisen maksuvapautuksen tai lykätä maksua, kunnes päätös on hyväksytty. Oikeudenkäyntimaksua koskevaa vapautusta tai lykkäystä koskeva pyyntö on perusteltava, ja siihen on liitettävä todiste henkilön heikosta taloudellisesta tilanteesta.

Kirjallista menettelyä koskeva oikeudenkäyntimaksu on puolet haastehakemuskannuksesta, kuitenkin vähintään 20 litia.

Oikeudenkäyntimaksua ei tarvitse maksaa erillisestä muutoksenhausta, lukuun ottamatta väli toimien soveltamista koskevaa erillistä muutoksenhakua, josta on maksettava 100 Liettuan litin käsittelymaksu.

Jos oikeudenkäyntiasiakirjoja tai niiden liitteitä toimitetaan tuomioistuimeen pelkästään sähköisesti, maksu on 75 prosenttia kyseistä oikeudenkäyntiasiakirjaa koskevasta maksusta, kuitenkin vähintään 10 litia.

Asiakkaan on sovittava oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta asianajajan, asianajajien tai asianajajaliiton kanssa allekirjoittamalla sopimus. Osapuolen on maksettava annetuista oikeudellisista palveluista sovittu maksu. Osapuolet voivat sopia vapaasti maksuaikataulusta.

11 Voinko saada oikeusapua?

Valtion takaamaa oikeusapua koskevalla lailla (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) taataan ensi- ja toissijaisen oikeusavun antaminen säädettyjen järjestelyjen mukaisesti.

Ensisijaista oikeusapua annetaan Liettuan ja muiden EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille, henkilöille, jotka oleskelevat laillisesti Liettuassa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa, ja henkilöille, joilla on oikeus oikeusapuun sellaisten kansainvälisten sopimusten perusteella, joiden osapuoli Liettua on. Ensisijaista oikeusapua on annettava välittömästi. Jos tämä ei ole mahdollista, hakijalle ilmoitetaan, milloin oikeusapua aletaan antaa (viimeistään viiden päivän kuluttua hakemuksen jättämisestä). Kunnan virkamiehet sekä sellaisten virastojen työntekijät, lakimiehet tai asiantuntijat, joiden kanssa kunta on tehnyt sopimuksen, antavat henkilökohtaista neuvontaa riidan ratkaisemisesta tuomioistuimen ulkopuolella sekä tietoja oikeusjärjestelmästä ja lainsäädännöstä ja auttavat laatimaan sovintosopimuksen tai täyttämään toissijaista oikeusapua koskevan hakemuksen. Ensisijainen oikeusapu voidaan evätä, jos hakijan vaade ei ole asianmukaisesti perusteltu, jos hakija on jo saanut perusteellista neuvontaa samasta aiheesta, jos on selvää, että henkilö voi saada lainopillista neuvontaa ilman valtion lain mukaisesti takaamaa oikeusapua, tai jos hakemus ei liity henkilön omiin oikeuksiin ja oikeutettuihin etuihin, ellei kyse ole lakisääteisestä edustamisesta.

Samat avunsaajat voivat saada toissijaista oikeusapua, mutta tämän oikeusavun saamisen perusteena on heidän kokonaistulotonsa.

Toissijaista oikeusapua voidaan antaa Liettuassa asuvalle henkilölle, jonka varat ja vuositulot eivät ylitä hallituksen oikeusavun antamiselle asettamia rajoja. Varat ja tulot jaetaan tasoihin I ja II: tasolla I valtio maksaa 100 prosenttia toissijaisen oikeusavun kustannuksista ja tasolla II 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kustannuksista (ja henkilö maksaa itse loput 50 prosenttia).

Seuraavat henkilöt ovat oikeutettuja maksuttomaan toissijaiseen oikeusapuun varoista ja vuosituloista riippumatta: epäilty, syytetty tai tuomittu rikosasiassa, jossa puolustusasianajajan osallistuminen on pakollista; uhri rikokseen liittyvässä vahingonkorvausasiassa, myös silloin, kun korvausvaatimus ratkaistaan rikosoikeudenkäynnissä; sosiaalietuuksien saaja; sosiaalihuollon laitoksissa asuva; henkilö, jonka on vahvistettu kärsivän vakavasta vammasta tai olevan työkyvytön; henkilö, joka on saavuttanut eläkeiän ja jolla katsotaan olevan paljon erityistarpeita; tällaisen henkilön edunvalvoja, jos oikeusapua tarvitaan hänen valvonnassaan olevan henkilön oikeuksien ja etujen edustamiseen ja suojelemiseen (edunvalvonta); henkilö, jolla on esittää näyttö (esimerkiksi omaisuutta koskeva ulosottomääräys) siitä, että hän ei objektiivisista syistä pysty käyttämään omaisuuttaan ja varojaan ja tämän seurauksena hänen käytettävissään olevat varat ja vuositulot eivät ylitä hallituksen toissijaisen oikeusavun antamiselle asettamaa rajaa; vakavasta mielenterveyshäiriöstä kärsivä henkilö, kun kyse on hänen määräämisestään pakkohoitoon; tällaisten henkilöiden edunvalvojat, jos oikeusapua tarvitaan kyseisten henkilöiden oikeuksien ja etujen edustamiseen ja suojelemiseen; velallinen, jos vaade koskee ulosmittausta, joka kohdistuu hänen viimeisimpään asuinpaikkaansa; alaikäisen vanhemmat tai holhoojat, jos kyseessä on lapsen poisvieminen; alaikäinen, joka ei ole naimisissa ja jota tuomioistuin ei ole todennut täysivaltaiseksi ja joka vie asiansa oikeuteen omatoimisesti tietyissä laissa määritellyissä tapauksissa; luonnollinen henkilö, jonka toteamista oikeustoimikelvottomaksi haetaan; henkilö, joka hakee lapsen syntymän rekisteröintiä.

Lisäksi henkilöllä voi olla oikeus maksuttomaan toissijaiseen oikeusapuun muissa tilanteissa, joista määrätään sellaisissa kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuoli Liettua on.

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Tuomioistuin antaa vireilletulosta erillisen päätöksen, joka käynnistää siviiliasian käsittelyn. Jos asiakirjoissa on puutteita ja asianosainen tai kantaja tai oikeudenkäyntiasiakirjan toimittanut henkilö korjaa puutteet määräajassa tuomioistuimen vaatimusten mukaisesti, haastehakemus tai muu asiakirja kirjataan saapuneeksi tuomioistuimeen samana päivänä, jona se on sinne toimitettu. Muussa tapauksessa katsotaan, että kyseinen asiakirja ei ole saapunut tuomioistuimeen, ja se palautetaan kantajalle liitteineen tuomarin päätöksellä viimeistään viisi työpäivää puutteiden korjaamiselle asetetun määräajan jälkeen. Kantajalla on oikeus peruuttaa kanne siihen saakka, kun tuomioistuin antaa sen tiedoksi vastaajalle. Kanne voidaan peruuttaa myöhemmässä vaiheessa vain, jos vastaaja hyväksyy peruutuksen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole vielä antanut ratkaisuaan.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Menettelyn osapuolille ilmoitetaan istunnon aika ja paikka tai yksittäiset menettelyyn liittyvät toimenpiteet haasteessa tai tuomioistuimen ilmoituksessa.

Istuntoaikataulu on saatavilla myös internetissä Liettuan tuomioistuinten tietojärjestelmässä, jota voi tarkastella tuomioistuinviraston verkkosivustolla

<http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Päivitetty viimeksi: 21/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.